

Ministrstvo za kulturo Foto: Borut KRAJNC

IZPADLI IZ RAZPISA

Melita Forstnerič Hajnšek

So kaznovali kritične?

V javnost so prišli rezultati štiri-letnega programskega razpisa ministrstva za kulturo in osupnili. Ministrstvo ni odobrilo denarja mnogim nevladnim zavodom in društvom, ki imajo tradicijo in se izkazujejo z družbenokritičnim angažmajem. Zato mnogi, ki so izpadli iz programskega financiranja, komentirajo, da so "utišali in onemogočili kritične". Denar so odvzeli Gledališču Glej, Zavodu Maska, Delak centru (Dragan Živadinov), **Zavodu Emanat**, Mestu žensk in Nomad Dance Academy Slovenija.

Odvzem denarja v kontekstu dolgoletnega krčenja profesionalnih nevladnih organizacij

V Gleju so začudeni nad odločitvijo ministrstva. Gledališče Glej kot najstarejša neodvisna gledališka hiša v Sloveniji kontinuirano deluje od leta 1970. V izjavi za javnost so med drugim zapisali: "Pod vprašaj je postavljen obstoj enega redkih uprizoritvenih prostorov za sodobno avtorsko gledališče v Sloveniji. Nejasna je prihodnost mednarodnih povezav za preboj slovenskih umetnikov ter vrhunskih gledaliških dosežkov doma in v tujini, ki jih Gledališče Glej kot najstarejša neodvisna gledališka hiša v Sloveniji kontinuirano

V štiri-letnem programskem razpisu ministrstvo ni odobrilo denarja Zavodu Maska, Delak centru (Dragan Živadinov), **Zavodu Emanat**, Mestu žensk, Nomad Dance Academy Slovenija in Gledališču Glej

predstavlja. Pa tudi prihodnost treh festivalov, od tega enega mednarodnega.

Odvzem sredstev razumemo v kontekstu dolgoletnega krčenja prostora za razvoj profesionalnih nevladnih organizacij, saj se število programsko financiranih organizacij na področju uprizoritvene umetnosti že nekaj zaporednih razpisov krči. Glede na obseg, kakovost in profesionalnost dela si financiranje zasluži bistveno več od osmih organizacij. To prepoznava tudi komisija na ministrstvu za kulturo, ki je tokrat Gledališču Glej namenila količino točk, ki omogoča preboj med financirane organizacije, a za vse ni bilo dovolj sredstev.

Vemo, da nismo edini, ki plačujemo ceno krčenja prostora za nevladno produkcijo, saj financiranje ni bilo odobreno tudi številnim drugim visokokakovostnim prijaviteljem. In vemo, da za sektor najhujše z rebalansom za letošnje in prihodnje leto, s katerim se zmanjšuje proračun nevladnim organizacijam v kulturi za polovico, šele prihaja. Odvzem sredstev nas je prizadel še toliko bolj, ker smo že v drugem letu boja proti koronavirusu, zaradi katerega smo od leta 2020 večino časa preživeli zaprti ali ob drastično zmanjšani

kapaciteti. Kljub nemogočim pogojem dela smo obe zadnji sezoni izpeljali v celoti.

Odločili smo se, da bomo na račun drastičnega nižanja stroškov dela in programa poskušali čim bolj celostno izpeljati program za leto 2022. Pri tem se obračamo na naše občinstvo ter podpornice in podpornike, da nam prek donatorske kampanje pomagata prebroditi najhujše. Uporabili bomo vse možne pravne vzvode. Če nam do konca leta ne uspe zagotoviti stabilnega financiranja, bomo primorani preučiti vse možnosti nadaljnega (ne)obstoja Gledališča Glej. Upamo in verjamemo, da do najbolj črne scenarija ne bo prišlo."

Direktorica zavoda Maska Alja Lobnik je takole komentirala nastalo situacijo: "Izpadle so organizacije, ki so politične in kritične do vsakokratne oblasti, pogumne, drzne in izjemne v umetniških zastavitvah in preprosto nujne za gledališko krajino. To ne samo kaže na neodgovorno politiko, marveč na politiko, ki je konzervativna v razumevanju tega, kaj vse je umetnost, in preprosto poreže robove oziroma tisto, kar sili ven. (Ne)financiranje je postalo mehanizem regulacije izrekanja in ustvarjanja." (mh)